

PAVEL
Vilikovský

VEČNE
JE ZELENÝ...

VEČNE JE ZELENÝ

PAVEL VILIKOVSKÝ

VEČNE JE ZELENÝ

slovaart

Text © Pavel Vilikovský 1989, 2021 (dedičia)
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2021

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-5147-7

1

Začiatky, vravíte, prvé kroky? Aký som bol vtedy krásny! Bledá tvár, to bolo v móde, plavé fúzy, zamatové... no, veľmi som ešte nezarastal; začínal som teda ako milenec plukovníka Alfredla.

Poznáte ten prípad, pravdaže, ale poznáte ho celkom ináč. Netvrdím, že si pamätám všetky detaily, je to už... deväť a dva je šestnásť, šesťdesiatjeden rokov? Pred mladým človekom sa otvárajú všetky cesty... v danom prípade, aby som nezveličoval, prinajmenšom dve. Napokon, nebol som vtedy ešte upriamený na ženy, ten zlozvyk som nadobudol až neskôr, v priebehu aktívnej činnosti, a plukovník na tom nenesie nijakú vinu.

Keď mi povedali: v najvyššom záujme vlasti, v mene posvätných kresťanských tradícií, zosobnených v cisárskej a kráľovskej korune... Predvolal si ma sám K. U. K., tak sme ho volali, veliteľ tretieho, alebo to bolo piate?, tri a päť, ôsmeho oddelenia, stál chrbtom k dverám, žalúzia bola spustená... spúšťala sa samočinne, stačilo stlačiť kľučku na dverách; horšie to už bolo, medzi nami, s vystáňovaním.

Slovom, sám K. U. K... čítaj, ako píšeš... bodky sa, pravdaže, nečítajú, pri bodkách sa iba klesá hlasom; človek si nepamätá všetko, ale základné veci, ako napríklad s tým klesaním, prejdú do krvi. Bolo to spravodajské oddelenie... ale to som už hovoril. Milý chlapče, tak ma oslovoval zakaždým, keď sme boli medzi štyrmi očami;

chytil ma priateľsky okolo krku, stál celkom blízko, cítil som, ako sa mu chvejú chĺpky v nose, a rukou mi ohmatával plece. Mával som mocné plecia... chyďte si, ešte aj teraz; no len si chyďte. Cvičil som podľa Sandowovej metódy. Sandow, to nebudete vedieť, bol neduživiec, ktorý od narodenia trpel na rachitídu, syfilis, skorbut, sennú nádchu, na všetko sa už ani nepamätám. Spolužiaci, viete, aké sú deti, sa mu vysmievali... nečítali ste to? Aby som zbytočne. Potom začal cvičiť a jedného dňa zdvihol ľavou rukou učiteľa i so stupienkom a tabuľou. To by ste, pravdaže, ešte museli vedieť, akí boli vtedy učitelia dobre živení... štátna služba, pod penziou. Bolo to na hodiť matematicky, pamätám sa ako dnes... Dobrá kniha.

Krotiť zmyselnosť znamená obstať v pokušení. Trošku vulgarizujem. Berte to ako básnickú skratku. Milovať muža... je to azda menejcenná bytosť? Z hľadiska čirej hodnoty? Ale to len tak mimochodom. Prvá vec bola odnaučiť sa láske, okrem, pravdaže, tej najvyššej, láske k idej. Medzi nami, je to ako cmúľať palec, v najhoršom prípade palec na nohe.

Miestnosťou sa niesla jemná vôňa parfumu Katharsis, to už hovorím o inej miestnosti, nie o spravodajskom oddelení, steny potiahnuté červenou kožou sa krvavo ligotali ako rozzevená rana.

Plukovník, volal som, vypočujte nešťastnú bytosť! Vyslyšať je krajšie, ale vyslyšanie som vyhradil iba na styk s bohom. Cit, ktorý som vložil do tých slov, všetky čisté pramene, ktoré tryskajú z duše rozvíjajúceho sa mladíka... ten mladík, to som ja, aspoň vtedy som bol... v rozpuku mladosti, a úprimné zúfalstvo mi vohnalo do ináč bledej tváre rumenec. Ani oko nezostalo suché. Mal ich dve, z tejto stránky bol normálny. Skielko monokla sa

ligotalo chladným kovovým leskom; bolo, ako iste tušíte, nepriestrelné.

Plukovník, zneli moje slová, poznamenané hlbokým pohnutím, vyslyšte... chcem povedať, vypočujte nešťastníka. Dlho sa už bránim pocitom, ktoré vyvolávajú v mojej duši zmätok a trhajú ma vo dvoje; mňa, ktorý od nepamäti...

Zadržte, povedal plukovník, a jediné panovačné gesto ruky zvyknutej rozkazovať... mal jemné ruky s dlhými pestovanými nechtami, na ľavom malíčku veľký zlatý prsteň. Za zradu sa platí smrťou. Kde sme to zostali? Ruka zľahka spočinula na mojom pleci a pod jej skúmavým dotykom, rozochveným náznakom rodiaceho sa porozumenia, uvedomil som si zvláštnu podobnosť, súhru okolností, povedali by ste azda, ale príliš obdivuhodnú, aby mi hlavou nepreletelo pomyslenie, ktoré mi v prvej chvíli pripadalo až rúhavé. Ruka, ktorá mi oťažievala na pleci... za ten prsteň mi neskôr v záložni dali 300 korún, a to si treba pamätať, že za 10 korún ste už dostali slušné topánky. Kilo kvalitnej bravčovej masti stálo tri koruny... alebo sedem? Sedem a tri, sedemdesiattri. Sedmička sa v mnohých krajinách pokladá za šťastné číslo.

Prv ako pristúpime k veci, ktorá vám, ako vidím, neobyčajne ťažko dolieha na srdce, a ako plukovník vravel tieto slová, priložil mi zľahka svoje jemné prsty na miesto, kde pod modrou hodvábnou košeľou vzrušene pulzoval ten najľudskejší zo všetkých svalov. Nemyslím ten, čo vy, hovorím o tom hore vľavo. Prv teda, pokračoval plukovník s jemným úsmevom, ktorý stál medzi mnou a jeho skutočnými myšlienkami ako tenká síce, ale nepriehľadná záclonka, odložme tieto formál-

ne súčiastky odevu, ktoré nám príliš okato pripomínajú naše spoločenské postavenie a záväzky, a dovoľte mi, aby som vás zaviedol do svojho salónika a ponúkol jednoduchým občerstvením, aké náhoda zhromaždila v strohom príbytku starého mládenca.

S týmito slovami ma viedol hlbšie do útrob svojho bytu, zariadeného i na vtedajšie pomery s nezvyčajným, až zarážajúcim prepychom.

Vidím, mladý priateľu, povedal plukovník a s úsmevom ukázal na štýlovú empirickú... empiróvu pohovku potiahnutú fialovým brokátom, vidím, že vás prekvapuje, nazvime to trocha neskromne, vyberaný vkus a elegancia, s akou sa stretávate v príbytku drsného vojaka, muža, ktorý strávil celý svoj život v rinkote zbraní.

Nestranný pozorovateľ bol by v tej chvíli azda nazval jeho úsmev ironickým. Keby sa bol, pravdaže, vtlačil do bytu cez starostlivo zamknuté dvere, ktoré sa za mnou nehlučne zavreli. Brano, priateľu, zatváralo i vtedy samo a plukovníkovi už stačilo iba zvrtnúť kľúčom, celkom nenápadne... Lavá ruka nevie, čo robí pravá.

Hovorím nestranný pozorovateľ, lebo mohol som sa azda ešte nazývať nestranným pozorovateľom ja, ktorý som proti svojej vôli očarene hľadel na klasický rímsky profil muža sediaceho proti mne, profil, ktorý vrchovatou mierou spĺňal prísľub anfasu? Pod nosom mal bradavicu s tromi chlpkami; v našom povolaní si vypestujete zmysel pre detail. Pravda, bol som vtedy ešte len začiatočník, ale, povedzme to takto, talentovaný začiatočník. Genialita je desať percent talentu a deväťdesiat percent práce. Bol som, dnes to už netreba skrývať, takmer geniálny; a hneď dodám, že slovo takmer, cítite to?, je tu len čírou štylistickou ozdobou.

Ústupok konvencii, milý plukovník, povedal som, keď som zhasínal lampu s ružovým čipkovým tienidlom. Dvojzmyselnosť situácie - lebo niet pochyb, pomyslel som si, keď som pocítil, ako jeho ruka kľže po hladkom zamate môjho tela, ten stisk, to skúmané priláhanie, na okamih váhavé, potom čoraz lačnejšie a hltavejšie, som už nedávno pocítil, nedávno a za veľmi zvláštnych okolností, ktoré mi utkveli v pamäti: bolo to, ako už iste tušíte, mladý priateľu, lebo veď poznáte klasické pravidlá rozprávania: keď mal Čechov v prvej vete pušku, tak mu v poslednej vystrelila... výrečné svedectvo o kvalite vtedajších zbraní... bolo to teda, ako vravím, v hlbokej tme za dverami ôsmeho oddelenia a tento muž, ktorého hlasný dych som cítil vedľa svojho ucha, nebol nik iný ako sám veľký K. U. K., ktorý ma v najväčšej tajnosti poveril, aby som jeho samého v podobe plukovníka Alfreda bedlivo sledoval. Dvojzmyselnosť tejto situácie nemohol som v tej chvíli pochopiť ináč ako určitú formu skúšky, skúšky najťažšej, od ktorej závisí celý môj ďalší život.

Prijal som, bez jediného zachvenia či zaváhania som prijal hodenú rukavicu; a v tejto hre, ktorej pravidlá som nepoznal, ba čo viac, ktorej pravidlá mi zámerne mali až do konca zostať záhadou, rozhodol som sa vytvoriť si pravidlá vlastné. Slovom, povedal som si, so mnou nevybabrú. Nedovolil som páľave plukovníkovoho objatia, aby mi čo len na okamih zatemnila myseľ. Telu treba, pravdaže, dať, čo mu patrí; medzi nami, je to, ako keď cmúľate palec. Pokiaľ nemáte ťažkosti s dýchaním... a vy na to nevyzeráte... o päť minút už na to zabudnete. Kde sme to zostali? Áno, na pohovke v ružovom salóniku.